

26. 9. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vládní zákoník práce

Návrh zákoníku práce, který minulý týden schválila vláda, se ani v upravené podobě zaměstnavatelům nelíbí.

Nová ustanovení sice uvítali, jinak však návrh z dílny ministra práce a sociálních věcí Zdeňka Škromacha (ČSSD) označují za špatný. Rozhodně prý nepřinese liberalizaci trhu práce, kterou vláda slibovala. Vadí jim i kontrolní moc odborů, proti níž protestují i koaliční partneři ČSSD. Pokud zákoník projde v současné podobě, obrátí se v důsledku proti zaměstnancům, dodali.

"Reagovali jsme na připomínky zaměstnavatelů," uvedl ministr Škromach po jednání vlády, na němž se proti jeho návrhu postavila KDU-ČSL a unionisté se zdrželi hlasování. Jako příklad uvedl třeba to, že do textu bylo zapracováno, že se zvyšuje na 150 hodin práce na dohodu či na 150 hodinách zůstává práce přes čas, ačkoli původně se počítalo se snížením na 50.

"To jsou jen kosmetické úpravy, aby se pozice zaměstnavatelů ještě nezhoršovala," řekl ČTK prezident Hospodářské komory Jaromír Drábek. Kabinet sliboval liberalizaci trhu práce, k ní ale tento návrh prý rozhodně nesměřuje. "Tyto kosmetické změny neumožní, aby podnikatelé mohli dát lidem práci," dodal prezident Svazu průmyslu a dopravy Jaroslav Míl.

"Zákoník práce přináší výrazně liberalizující prvky jako jsou například konta pracovní doby, které je proti původnímu návrhu možné využívat i u firem bez odborových organizací," uvedl vicepremiér pro ekonomiku Martin Jahn. "Pokud budou zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelů ochotni k racionální diskusi, je možné zákon doladit v Poslanecké sněmovně," dodal.

Podle předsedkyně Odborového svazu státních orgánů a organizací Aleny Vondrové si lidé musí uvědomit, co návrh řeší. "Je to tom, zda zaměstnanec bude nomádem zaměstnavatelů bez jakýchkoli práv, kterým bude zaměstnavatel manipulovat, nebo bude mít ochranu odpovídající tomu, že žijeme ve 21. století," řekla ČTK. "Nomády" by se zaměstnanci podle ní stali, pokud by prošly některé návrhy zaměstnavatelů a koaličních partnerů ČSSD.

"Přinese to jenom problémy, protože je to norma dělaná ve spěchu," řekl ČTK personální ředitel ČKD Kutná Hora Karel Krenk. Kodex podle něj sdružuje tři nebo čtyři staré zákony, dají se tak očekávat výkladové problémy a další zmatek v pracovně- právní legislativě. Krenk by dal přednost dílčím úpravám, například v oblasti studentských brigád. "Odložil bych ho až na dobu po volbách," dodal Krenk.

Zaměstnavatelům v návrhu chybí možnost dát výpověď bez udání důvodu s patřičným odškodněním. Podniky podle nich potřebují mít možnost přijímat a propouštět zaměstnance vzhledem k situaci na trhu. Jde o to, aby si firma, když se jí daří, mohla přijmout nové lidi. Návrh ale prý vede k tomu, že podniky nebudou nové pracovníky přijímat, protože se budou bát, co s nimi, až se dařit přestane, uvedl Míl. "Je to proti normálním lidem," dodal.

Za hlavní sporný bod oba označili kontrolní moc odborů nad chodem podniku. Vypuštění pasáží, které tuto moc zachovávají, si jako podmínku pro podporu dala i KDU-ČSL; ČSSD to ale odmítla.

Bude to podle nich znamenat duplicitu ke kontrolním orgánům státu a povede k vytvoření nerovného postavení zaměstnavatelů, neboť budou firmy s odborovými organizacemi a ty, které tato sdružení nemají. "Odborům nepřibývá v kontrolních pravomocech vůbec nic," řekl ve středu předseda Českomoravské konfederace odborových svazů (ČMKOS) Milan Štěch.

Stínová ministryně práce a sociálních věcí Alena Páralová ještě před středečním jednáním vlády ČTK řekla, že návrh přinese komplikace a další náklady pro podniky. "Byl šit horkou jehlou," uvedla s tím, že před zákoníkem práce by měl být projednán občanský zákoník. Ten by se měl projednávat příští rok.

Úpravy zákoníku práce, které zaměstnavatelé vítají:

- ponechání odměny za dobu pracovní pohotovosti na deseti procentech průměrné mzdy místo navrhovaných 20
- zvýšení maximálního rozsahu hodin u dohod o provedení práce na 150 ze současných 100
- ponechání počtu přesčasových hodin, které může zaměstnavatel nařídít, na 150 místo původně navrhovaných 50
- snížení povinností u firem s méně než deseti zaměstnanci

Na vládním návrhu naopak kritizují:

- to, jakou míru kontrolních pravomocí dává odborům
- to, že nebyla začleněna možnost dát výpověď bez důvodu
- to, že omezuje délku trvání pracovního poměru na dobu určitou
- to, že vypouští institut "stanovení mzdy s přihlédnutím k případné práci přes čas" (týká se hlavně manažerů, u nichž se těžko kontroluje, kolik pracují přes čas)
- to, že nedává možnost dočasného přidělení zaměstnanců jiným zaměstnavatelům
- to, že podle legislativní rady vlády je v kolizi s ústavou
- to, že přichází před plánovanou změnou občanského zákoníku

Zdroj: ČTK